

COVID-19 - přehled nejvýznamnějších daňových a jiných úlev

Zpracoval: Petr Kout a Tomáš Líbal, **aktualizace k 14. 4. 2020**

PŘEHLED JE ZPRACOVÁN PŘEDNOSTNĚ ZA ÚČELEM INFORMOVÁNÍ NAŠICH KLIENTŮ. BEZPLATNĚ JEJ NABÍZÍME K POUŽITÍ I OSTATNÍM ZÁJEMCŮM. AUTOŘI NENESOU ŽÁDNOU ODPOVĚDNOST ZA JEHO POUŽITÍ, SPRÁVNOST A ÚPLNOST.

Daně z příjmů

- Lhůta pro podání přiznání se neprodlužuje, ale **promíjí se pokuta za opožděné tvrzení daně** (pozdní podání přiznání) k dani z příjmů fyzických osob a k dani z příjmů právnických osob **za podmínky**, že k podání přiznání dojde do 1. 7. 2020 včetně. Uvedená úleva se nevztahuje na poplatníky s hospodářským rokem a dále na poplatníky s prodlouženou lhůtou pro podání přiznání (audit, přiznání podává daňový poradce), kde platí termín pro podání 1. 7. 2020.
- U poplatníků – viz bod 1 se **promíjí se úrok z prodlení za pozdní úhradu daně** (doplatku daně) z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob **za podmínky**, že k doplacení daně dojde do 1. 7. 2020 včetně.
- **Není třeba** o prominutí **žádat** a není nutné dokládat souvislost pozdního podání či pozdní úhrady daně s nouzovým stavem. **Při podání přiznání po 1. 7. 2020, resp. při doplacení daně po 1. 7. 2020, se sankce uplatní, a to za období od 1. 4. 2020!**
- Má-li poplatník **přeplatek na dani** a podá přiznání až po 1. 4. 2020, vrátí správce daně přeplatek do 30 dnů od data skutečného podání přiznání.
- Všechny právnické i fyzické osoby, které mají povinnost hradit první pololetní nebo druhou čtvrtletní **zálohu na daň** z příjmů splatnou ke dni 15. 6. 2020, jsou zproštěny povinnosti tuto zálohu platit.
- Liberační ustanovení se **netýkají** oznamovací povinnosti fyzických osob podle § 38v zákona o daních z příjmů. Lhůta pro **oznámení osvobozených příjmů** z roku 2019, pokud překročí osvobozený příjem 5 mil. Kč. Oznámení je nutné podat ve „standardní lhůtě“ zpravidla do 1. 4. 2020. Při neplnění povinnosti včas je teoreticky možné žádat o prominutí pokuty.
- Prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně (bez nutnosti prokazování souvislosti s nouzovým stavem) se týká také podání **vyúčtování srážkové daně** (tzv. „žluté“) za rok 2019, pro jehož podání za rok 2019 platí lhůta 1. 4. 2020. Pokud bude vyúčtování podáno do 1. 7. 2020, bude automaticky prominuta pokuta za opožděné tvrzení daně.
- Na **vyúčtování zálohové daně** z příjmů ze závislé činnosti (tzv. „růžové“) se prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně **nevztahuje**.
- Avizován je možný zpětný odpočet daňové ztráty. Pokud za rok 2020 bude poplatníkovi vyměřena daňová ztráta, bude ji možné zpětně uplatnit v dodatečném daňovém přiznání za rok 2019 a 2018 a požádat o vrácení přeplatku na dani. Změna bude vyžadovat novelu zákona.
- **Od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje v roce 2020 příjem z dotace v rámci dotačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu „Ošetřovné“ pro OSVČ. Neuvádí se v přiznání k dani z příjmů fyzických osob.**
- **Kompenzační bonus není zdanitelným příjmem OSVČ. Neuvádí se v přiznání k dani z příjmů fyzických osob.**

Kompenzační bonus

Subjektem kompenzačního bonusu je **OSVČ** podle zákona upravujícího důchodové pojištění (živnostník, samostatný zemědělec, autor nebo umělec, znalec, tlumočník, veterinář, lékař, poskytovatel zdravotní péče, architekt, daňový poradce, společník v.o.s., komplementář k.s. a podobně). OSVČ je osoba, která ukončila povinnou školní docházku, dosáhla věku aspoň 15 let, a buď **vykonává vlastním jménem** samostatnou výdělečnou činnost, nebo **spolupracuje** při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud na ni lze rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Podmínky pro získání kompenzačního bonusu:

1. Vykonávaná činnost nebo spolupráce je **činností hlavní**. Vykonávaná činnost nebo spolupráce může být i **činností vedlejší**, pokud OSVČ současně nevykonává zaměstnání, ze kterého vzniká účast na nemocenském pojištění (pracovní poměr, dohoda o pracovní činnosti při dostatečném příjmu, členové statutárních a kontrolních orgánů). Podmínky tedy splňují například OSVČ pobírající invalidní nebo starobní důchod, OSVČ do 26 let věku (nezaopatřené dítě) nebo OSVČ s rodičovským příspěvkem apod.
2. OSVČ byla **aktivní k 12. 3. 2020**. Případně může jít také o OSVČ, jejíž činnost byla přerušena kdykoliv po 31. 8. 2019 (sezónní podnikání). Kompenzační bonus se však vyplácí za ty kalendářní dny, kdy žadatel neměl pozastavenou živnost a neměl podporu v nezaměstnanosti.
3. Subjekt kompenzačního bonusu **nemohl** samostatnou výdělečnou činnost **zcela nebo z části vykonávat** nad míru obvyklou v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových opatření (uzavření či omezení činnosti provozovny, karantény, péče o dítě, omezení poptávky nebo dodávek).

Bonusovým obdobím je období **od 12. 3. do 30. 4. 2020**, celková částka za plný počet dnů je **25 000 Kč** (500 Kč za každý kalendářní den bonusového období). Kompenzační bonus se vyplácí za ty kalendářní dny, za které žadatel neobdržel podporu v nezaměstnanosti.

Zjistí-li správce bonusu na základě postupu k odstranění pochybností nebo na základě daňové kontroly, že nebyly splněny podmínky pro vznik nároku na kompenzační bonus a kompenzační bonus nebyl vyměřen ve správné výši, doměří daň ve výši rozdílu vyměřeného kompenzačního bonusu a částky nově zjištěné. Penále (20 % z doměřené částky) se nevyměří.

Splnění podmínek dokládá žadatel čestným prohlášením v žádosti s uvedením bankovního účtu, na který má být kompenzační bonus uhrazen. **Žádost** o kompenzační bonus lze podat nejpozději do 60 dnů po skončení bonusového období (tj. do 29. 6. 2020), jinak nárok zaniká.

Žádosti lze podat e-mailem (elektronická kopie dokumentu opatřené vlastnoručním podpisem), poštou, prostřednictvím datové schránky či prostřednictvím aplikace EPO, na podatelkách a ve sběrných boxech umístěných před finančními úřady.

Žádost o kompenzační bonus <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/kompenzace-osvc/Zadost-pro-OSVC/Zadost-interaktivni-PDF>

Pokyny k vyplnění žádosti o kompenzační bonus

<https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-pro-media/Pokyny-k-vyplneni-zadosti.pdf>

Zdravotní pojištění

1. OSVČ

- Novela zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění umožňuje všem OSVČ u všech zdravotních pojišťoven **podat přehled** za rok 2019 **do 3. 8. 2020**. **Doplatek pojistného** bez penále je splatný do 8 dnů od data podání přehledu, nejpozději do 11. 8. 2020.
- Má-li OSVČ povinnost platit **měsíční zálohu 2 352 Kč a nižší**, nemusí platit zálohy za měsíce **březen až srpen 2020**. Zálohy jsou prominuty. Pokud již za březen zálohu OSVČ zaplatila (většinou ano), považuje se březnová úhrada za zálohu na září 2020. V praxi to bude znamenat neplatit zálohy v průběhu měsíců duben až září 2020 při obvyklém placení záloh pozadu za předchozí kalendářní měsíc.
- OSVČ, které platí měsíční zálohy na pojistné na zdravotní pojištění **vyšší** než minimální, jsou v měsících březen až srpen 2020 prominuty zálohy ve výši minimálního vyměřovacího základu, ale budou muset **zaplatit rozdíl mezi výší své vypočtené zálohy na pojistné a výší minimálního pojistného**. V uvedených měsících však nemusí nic odvádět na účet pojišťovny. Částku, kterou by OSVČ za březen až srpen 2020 zaplatily nad výši minimálních záloh, mohou doplatit až po podání přehledu o příjmech a výdajích za rok 2020.
- **Částka, kterou OSVČ odvádí nad minimální měsíční pojistné na zdravotní pojištění, tedy není prominuta, ale pouze je její platba odložena až po podání přehledu za rok 2020**. Rozdíl mezi výší dosud odváděné zálohy a výší minimálního pojistného však OSVČ může uhradit kdykoli (po částech i najednou) během roku 2020, čímž se vyhne nutnosti zaplatit velký doplatek na pojistném v roce 2021.

2. Platby pojistného za zaměstnance

Platby pojistného za zaměstnance za období březen až srpen 2020 nejsou prominuty. U pozdních plateb nebude vymáháno penále. Penále, které je příslušenstvím pojistného za období od začátku března 2020 do konce srpna 2020, se do 21. září 2020 nepoužije.

Důchodové pojištění OSVČ

- OSVČ, která podává přiznání k dani z příjmů ve standardním termínu, musí **přehled** podle platné právní úpravy podat **do 4. 5. 2020**. Česká správa sociálního zabezpečení uvádí v informacích zveřejněných na webových stránkách možné prodloužení termínu pro podání přehledu za rok 2019 na **3. 8. 2020**. Ke stejnému datu ČSSZ připouští bez sankce **doplatit i pojistné** za rok 2019. Dá se předpokládat, že odklad do 3. 8. 2020 bude všeobecně akceptován.
- Za měsíce **březen až srpen 2020** se nemusí platit **zálohy** bez dalších podmínek, resp. zálohy se zcela promíjí. Protože záloha na březen 2020 měla být a většinou byla zaplacená do 20. 3. 2020, započte se zaplacená záloha na březen 2020 na září 2020. Ve svém důsledku se tedy nemusí OSVČ platit zálohy v měsících duben až září 2020.
- Při **vyúčtování pojistného v přehledu za rok 2020** se při výpočtu pojistného odečte mimo uhrazených záloh za ostatní měsíce roku 2020 za každý měsíc březen až srpen 2020 částka ve výši minimálního pojistného. Pro osoby s vedlejší činností (důchodci, zaměstnanci, nezaopatřené děti apod.) to znamená, že se pojistné sníží za každý uvedený měsíc o 1 018 Kč, u OSVČ s hlavní činností o 2 544 Kč.

DPH

- Za období od 1. 3. 2020 do 31. 7. 2020 se promíjí pokuta za **pozdní podání kontrolního hlášení**, a to bez nutnosti dokládat souvislost s nouzovým stavem. Prominutí se ale vztahuje jen na případ, kdy před podáním kontrolního hlášení není plátce vyzván k jeho podání.
- **Nepromíjí se** pokuta za opožděné podání přiznání k DPH a úroky z prodlení za pozdní úhradu DPH.
- Plátce má i nadále možnost individuálně **požádat buď o posečkání daně, včetně úhrady daně ve splátkách**, nebo o prominutí úroků z prodlení. Pokud bude jedna z těchto žádostí kladně vyřízena, automaticky se plátcí promíjí i pokuta za opožděné tvrzení daně.
- **Prominutí DPH plátcům při bezúplatném dodání vyjmenovaného zboží**, např. testovacích souprav COVID-19, ochranných pomůcek (roušky, brýle, obličejové štíty, rukavice), teploměrů, plicních ventilátorů a dalšího zdravotnického materiálu, dezinfekčních prostředků **v souvislosti se šířením viru SARS-CoV-2**. V případě, že plátce dodá bezúplatně zboží a bude se na něj vztahovat prominutí podle tohoto rozhodnutí, bude mu nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění zachován. Vymezení okruhu zboží, na které se prominutí vztahuje, vychází ze seznamu „Sazební zařazení zdravotnického materiálu v souvislosti s COVID-19 do nomenklatury HS“, zveřejněného na stránkách Celní správy České republiky – zveřejněno zde https://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni-zarazeni-zbozi/spolecny-celni-sazebnik-es/Spolen%20celn%20sazebnk%20EU%20platn%20pro%20rok%202016/HS_Classification_COVID-19.pdf. Při dodání zboží, které má být použito pro výrobu dezinfekčních prostředků, je daň z přidané hodnoty prominuta pouze tehdy, pokud je dané zboží určeno k výrobě dezinfekčního prostředku, na který se toto prominutí primárně vztahuje, a zároveň je dodáno výrobcí, který je oprávněn na základě příslušných právních předpisů dezinfekční prostředky vyrábět.

Daň z nabytí nemovitých věcí

Plošně se promíjí pokuta za pozdě podané daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí za podmínky, že přiznání mělo být podáno ve lhůtě 31. 3. až 31. 7. 2020, pokud bude podáno **do 31. 8. 2020**. Plošně se promíjí úrok z prodlení a úrok z posečkané částky, pokud bude daň uhrazena do 31. 8. 2020.

Daň silniční

U daně silniční se promíjí daňovým subjektům příslušenství daně spojené s pozdní úhradou záloh na daň splatných do 15. 4. 2020 a do 15. 7. 2020, dojde-li ke splnění platebních povinností nejpozději do 15. 10. 2020. Umožňuje se tedy uhradit tyto zálohy na dani silniční později bez sankce, jestliže k úhradě dojde nejpozději do 15. 10. 2020. Uvedené prominutí se vztahuje i na případy, kdy bylo povoleno posečkání s placením těchto záloh na delší období než do dne 15. 10. 2020 a daňový subjekt přesto zálohy na dani silniční do 15. 10. 2020 uhradí.

EET

Pro období **do ukončení nouzového stavu** vyhlášeného vládou ČR od 12. 3. 2020 se stanoví výjimka pro všechny povinnosti plynoucí pro subjekty těchto povinností, tedy poplatníky daně z příjmů, a to s výjimkou povinnosti zacházet s autentizačními údaji, certifikátem pro evidenci tržeb a blokem účtenek tak, aby předešli jejich zneužití. Výjimka bude platit ještě po dobu **tří měsíců následujících** po ukončení nouzového stavu.

Pozastavení znamená, že žádný poplatník (1. – 3. vlna) nebude muset evidovat své tržby. Evidence tržeb nebude v uvedeném období kontrolována.

ZÁKLADNÍ PŘEHLED PŘEDPISŮ

Zákon č. 134/2020 Sb. - novela zdravotní pojištění

Zákon č. 136/2020 Sb. - zákon o některých úpravách v sociálním pojištění

Zákon č. 137/2020 Sb. - zákon o některých úpravách v evidenci tržeb

Zákon č. 159/2020 Sb. - zákon o kompenzačním bonusu ...

Finanční zpravodaj č. 4/2020

- Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události
- Pokyn č. GFŘ-D-44 k promíjení úroku z prodlení, úroku z posečkané částky a pokuty za nepodání kontrolního hlášení

Finanční zpravodaj č. 5/2020

- Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně, zálohy na daň a správního poplatku z důvodu mimořádné události
- Rozhodnutí o prominutí úroku z prodlení, který vznikl z důvodu opravy zálohy na daň/daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti provedené plátcem daně podle § 38i zákona o daních z příjmů v případě zpětného prokázání povinného zahraničního pojištění poplatníka, z důvodu nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů

Finanční zpravodaj č. 6/2020

- Rozhodnutí o prominutí daně a příslušenství daně z důvodu mimořádné události

SLEDUJTE AKTUÁLNÍ VÝVOJ ZMĚN V DAŇOVÝCH A JINÝCH ÚLEVÁCH!

Vybrané webové stránky

Finanční správa

<https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav>

Připravovaný kompenzační bonus pro OSVČ

<https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?O=8&T=808>

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/mf-spousti-primou-podporu-pro-zasazene-o-38055>

<https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/komunikace-s-verejnosti/casto-kladene-otazky/kompenzacni-bonus-pro-osvc-ve-vysi-25-ti-38072>

Česká správa sociálního zabezpečení

<https://www.cssz.cz/>

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

<https://www.vzp.cz/covid-19>

Ministerstvo zdravotnictví – mimořádná opatření

<https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/>